

**Κυρίες και κύριοι,
Αγαπητοί συνάδελφοι.**

Κατ' αρχήν θέλω να ευχηθώ σ' όλους σας καλή χρονιά, υγεία, δύναμη και δημιουργικότητα.

Ο νέος χρόνος ελπίζω να είναι για όλους μας μια ανάσα ελπίδας, αλλά και ένα έτος ορόσημο για την αναγέννηση της πολιτικής, για την αναμόρφωση της χώρας, για την ανασύνθεση του πολιτικού σκηνικού.

Ο χρόνος που πέρασε, σημαδεύτηκε από ιστορικά γεγονότα για τη χώρα, την κοινωνία, την πολιτική. Γι' αυτό ήταν το μεταίχμιο μιας περιόδου, που ολοκλήρωσε τον κύκλο της και μιας νέας εποχής η οποία προβάλλει στη χώρα μας.

Οι μεγάλες πολιτικές αλλαγές που πραγματοποιήθηκαν στην διάρκεια του απερχόμενου χρόνου κατέγραψαν το τέλος της μεταπολίτευσης αλλά και την έναρξη ενός νέου ιστορικού κύκλου. Το γεγονός αυτό επισφράγισε η απουσία του ιδρυτή μας Ανδρέα Παπανδρέου, ο οποίος με την προσωπικότητα και τις ιδέες του, σημάδεψε τη σύγχρονη ιστορία της Ελλάδας.

Η νίκη του ΠΑΣΟΚ στις εκλογές της 22ας Σεπτεμβρίου ήταν ένας νέος ιστορικός σταθμός στη πορεία αυτού του τόπου. Ο Ελληνικός λαός με τη ψήφο του, έδωσε στις δυνάμεις της προόδου, του εκσυγχρονισμού και της κοινωνικής ευαισθησίας, την εντολή να οδηγήσουν την Ελλάδα στο 2000 με τόλμη και αποφασιστικότητα, με τομές και ρήξεις, με σχέδιο και όραμα.

Ο ελληνικός λαός, για άλλη μια φορά εμπιστεύτηκε στο ΠΑΣΟΚ, τη διακυβέρνηση του τόπου, πιστεύοντας ότι μπορεί να δημιουργήσει μια Ελλάδα ισχυρή. Ότι μπορεί να προχωρήσει με σταθερά βήματα τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη της χώρας. Ότι μπορεί να δώσει στην

Ελλάδα φωνή και κύρος. Ότι μπορεί να καταστήσει τη χώρα συμμετόχο στις διεθνείς εξελίξεις. Ότι μπορεί να κάνει την οικονομία ανταγωνιστική. Ότι μπορεί να προχωρήσει στις αναδιανομή του κοινωνικού πλούτου. Ότι μπορεί να δημιουργήσει ένα σύγχρονο κοινωνικό κράτος. Ότι μπορεί να καταπολεμήσει τα φαινόμενα της νέας φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Η εμπιστοσύνη με την οποία οι πολίτες μας περιέβαλαν είναι για εμάς δύναμη έμπνευσης και δημιουργίας. Η εμπιστοσύνη αυτή είναι συνυφασμένη με την απαίτησή τους να υπάρξουν βαθιές τομές και μεγάλες αλλαγές στην κοινωνία, στην οικονομία, στους θεσμούς, στις διεθνείς μας σχέσεις, αφήνοντας πίσω οτιδήποτε από το παρελθόν μπορεί να μας εμποδίζει ή να μας καθυστερήσει. Γι'αυτό δεν πρέπει να διαψεύσουμε τις ελπίδες και τις προσδοκίες που εμείς οι ίδιοι δημιουργήσαμε στον ελληνικό λαό με τα όσα είχαμε επαγγεληθεί. Το εγχείρημα μας δεν πρέπει να είναι ένας ακόμη κρίκος στην αλυσίδα των χαμένων ευκαιριών.

Από την πρώτη κιόλας στιγμή μιλήσαμε με ειλικρίνεια και καθαρές κουβέντες για τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η χώρα μας, δείξαμε τον δρόμο που πρέπει να ακολουθήσει αλλά και καταθέσαμε τις προτάσεις χωρίς να υποκύψουμε στον πειρασμό της εφήμερης και εύκολης λύσης. Τη στάση μας αυτή εκτίμησε πιστεύω ο ελληνικός λαός και μας εμπιστεύτηκε την διακυβέρνηση του τόπου. Η ειλικρίνεια και η αλήθεια είναι η δέσμευσή μας. Βαθιά μας πεποίθηση είναι ότι είμαστε υποχρεωμένοι να ενημερώνουμε αντικειμενικά τον ελληνικό λαό. Ότι είμαστε αναγκασμένοι να μιλάμε τη γλώσσα της αλήθειας, χωρίς να υποσχόμαστε κάτι που δεν γίνεται αλλά ούτε να κάνουμε κάτι το οποίο θα είχε δυσμενείς επιπτώσεις, μακροπρόθεσμα στη χώρα, στη κοινωνία, στην οικονομία και στους πολίτες.

Η εντολή που μας έχει δώσει ο ελληνικός λαός, δεν είναι για μια «εν λευκώ εξουσιοδότηση». Γι'αυτό θα είναι ιδιαίτερα αυστηρός στις κρίσεις του. Δεν θα

μας κρίνει μόνο για αυτό που θα κάνουμε, αλλά και γι' αυτά τα οποία δεν θα κάνουμε ενώ τα είχαμε υποσχεθεί.

Ο ελληνικός λαός μας έδωσε την εντολή να υλοποιήσουμε το σχέδιο για την ισχυρή Ελλάδα που έχουμε υποσχεθεί, μέσα σ'ένα ορατό χρονικό ορίζοντα, που είναι το 2000. Ο ελληνικός λαός, έδειξε ότι δεν πείθεται από παροχολογίες που συνοδεύονται με κάλπικες υποσχέσεις. Έδειξε ότι δεν παγιδεύεται στις πρόσκαιρες και εφήμερες λύσεις. Έδειξε ότι δεν υποκύπτει στις σειρήνες του λαϊκισμού και της εθνικοφροσύνης. Έδειξε ότι δεν υιοθετεί τις άγονες και αδιέξοδες αντιπαραθέσεις. Έδειξε ότι δεν εγκρίνει τις πελατειακές ρυθμίσεις. Ο ελληνικός λαός έχει κουραστεί από τις κυβερνήσεις που παρουσιάζουν βαρύγδουπα μέτρα και ρηξικέλευθους νόμους που ενίοτε γίνονται πράξη. Έχει κουραστεί από νόμους που δεν εφαρμόζονται και έργα που μένουν ημιτελή. Έχει κουραστεί από τις μεγαλόστομες διακηρύξεις και τις σκιαμαχίες. Έχει κουραστεί από τις εθνικιστικές διεγέρσεις και τους πατριωτικούς παροξυσμούς.

Ο ελληνικός λαός θέλει σοβαρότητα, υπευθυνότητα και νηφαλιότητα. Ταυτόχρονα απαιτεί σκληρή προσπάθεια, γρήγορους ρυθμούς, έμπρακτα αποτελέσματα. Επιζητεί αξιοκρατία, κοινωνική ευαισθησία και ηθική συμπεριφορά από τους διοικούντες. Απαιτεί ήθος και ύφος εξουσίας που να διασφαλίζουν αξιοπιστία και εμπιστοσύνη. Απαιτεί αλλαγή στους τρόπους άσκησης της πολιτικής και του μοντέλου διακυβέρνησης.

Βαθιά μου πεποίθηση και πίστη είναι ότι μπορούμε να ανταποκριθούμε σ' αυτές τις απαιτήσεις και προσδοκίες. Και τούτο διότι έχουμε συναίσθηση των μεγάλων δυσκολιών αλλά και των ευθυνών μας. Έχουμε σχέδιο για να προχωρήσουμε τις αναγκαίες και μεγάλες τομές που χρειάζεται η χώρα. Έχουμε όραμα για την σύγχρονη και ισχυρή Ελλάδα που θα είναι η Ελλάδα της ανάπτυξης και της ευημερίας.

Σήμερα θεμελιώνουμε το τρόπο που δεν επιδέχεται επιστροφή, την προεία για μια ισχυρή Ελλάδα, για μια Ελλάδα που θα συμμετέχει ισότιμα στις διαδικασίες της ευρωπαϊκής ενοποίησης, για μια Ελλάδα που θα είναι σεβαστή σε φίλους και αντιπάλους, για μια Ελλάδα που θα εγγυάται την ευημερία των ανθρώπων, για μια Ελλάδα που θα προωθεί τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη της κοινωνίας, των θεσμών και της οικονομίας.

Στην εποχή που διανύουμε το αίτημα προσαρμοσης στα νέα διεθνή και οικονομικά δεδομένα και η ανάγκη εκσυγχρονισμού, σημαίνει να κερδίσουμε το χαμένο έδαφος, να δημιουργήσουμε τις προϋποθέσεις για την ισότιμη και δυναμική παρουσία της χώρας μας στις διεθνείς εξελίξεις, να αποκτήσουμε φωνή και κύρος, που θα μας επιτρέπουν να έχουμε λόγο και επιρροή στα τεκταινόμενα.

Όμως είναι εμφανές ότι ορισμένοι και αναφέρομαι στα κόμματα της αντιπολίτευσης, δεν μπορούν αλλά και δεν θέλουν να κατανοήσουν την κρισιμότητα των προβλημάτων και των προκλήσεων που αντιμετωπίζουμε. Γι' αυτό ακολουθούν τον εύκολο δρόμο της δημαγωγίας, του λαϊκισμού, των εντυπώσεων. Επιδιώκουν το πολιτικό όφελος του σήμερα, αδιαφορώντας για το αύριο. Και για μας θα ήταν πράγματι εύκολο να γινόμαστε αρεστοί προς κάθε κατεύθυνση. Είναι όμως αυτή η ευθύνη μας, απέναντι στην κοινωνία και την Ελλάδα που θέλουμε να οικοδομήσουμε;

Εμείς δεν θέλουμε να αναπαράγουμε τους εαυτούς μας σε κάποια αξιώματα και να αφήσουμε την Ελλάδα να συνεχίσει μια μοιραία πορεία περιθωριοποίησής της. Στόχος μας δεν είναι να γίνουμε αρεστοί, αλλά ωφέλιμοι για τον τόπο.

Για να αναγεννηθεί η πολιτική, να ξαναποκτήσουν οι πολίτες το αίσθημα ότι αντιπροσωπεύονται και την διάθεση να συμμετέχουν, χρειάζονται καθαροί στόχοι, σαφή προγράμματα, ειλικρίνεια και αλήθεια. Θα ήταν εύκολο και για

μας να παρασυρθούμε από το άγονο και απλουστευτικό και λαϊκίστικο λόγο. Θα ήταν εύκολο και για μας «να αφήσουμε άλλους να βγάλουν το φίδι από την τρύπα». Αλλά έτσι αυτοκαταργούμαστε. Προδίδουμε τον εαυτό μας. Και οι σοσιαλιστές αρνούνται τον ρόλο αυτό.

Αυτή την εποχή βρίσκονται σε εξέλιξη διαδικασίες που διαμορφώνουν ένα νέο κόσμο, όπως η ένταξη των χωρών της Βαλκανικής και Ανατολικής Ευρώπης στις οικονομίες της αγοράς καθώς και η Οικονομική και νομισματική Ένωση. Γνωρίζουμε όλοι πολύ καλά ότι αν δεν συμμετάσχουμε, αν δεν αξιοποιήσουμε τις ευκαιρίες θα διολισθήσουμε οριστικά σε μια υποδεέστερη θέση στη διεθνή κοινότητα. Αυτό δεν πρόκειται να το επιτρέψουμε. Διότι θα ήταν άκρως επιζήμιο για την χώρα μας, για την κοινωνία, για τους πολίτες.

Δεσμευτήκαμε προεκλογικά σ'ένα συγκεκριμένο πολιτικό πρόγραμμα για την πορεία της χώρας στο 2000 και μ' αυτό πήραμε την λαϊκή εντολή. Η κυβέρνηση επαναδεσμεύτηκε στη συνέχεια για την ίδια στρατηγική στη Βουλή και έλαβε ψήφο εμπιστοσύνης. Με συνέπεια, τόλμη και αποφασιστικότητα οφείλουμε να ακολουθήσουμε αυτή τη γραμμή. Είναι η μόνη που στο τέλος της τετραετίας θα δώσει καρπούς, θα αποδείξει ότι η Ελλάδα έχει μπει σε μια νέα τροχιά ανάπτυξης, κοινωνικής δικαιοσύνης και εκσυγχρονισμού.

Χρειάζεται δουλειά. Χρειάζεται η συνείδηση της ατομικής και συλλογικής ευθύνης για την πορεία της Ελλάδας στον 21^ο αιώνα. Χρειάζεται η πεποίθηση ότι το ΠΑΣΟΚ δεν επικυριαρχεί χάριν των αριθμητικών πλειοψηφιών αλλά χάριν των θέσεων του, χάριν των ιδεών του, χάριν της πρωτοπόρας δράσης του, και εξ αιτίας αυτών ανοίγει τους νέους ορίζοντες για την κοινωνία και την Ελλάδα.

Η κυβέρνηση στην διάρκεια της τρίμηνης θητείας της, εργάστηκε με επιμονή, συνέπεια και ευθύνη απέναντι στις μεγάλες προκλήσεις αλλά και τις μεγάλες ευκαιρίες που αντιμετωπίζουμε ως χώρα, ως κοινωνία και ως πολίτες.

Οργάνωσε με μεθοδικότητα και σχέδιο το τετραετές πρόγραμμα δράσης της. Υιοθέτησε ένα νέο μοντέλο διακυβέρνησης που στηρίζεται στη συλλογικότητα και στην δημοκρατική λειτουργία . Οριστικοποίησε τις προτεραιότητες και τις ιεραρχήσεις του έργου της. Καθόρισε τα άμεσα, τα μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα μέτρα με τα οποία θα επιδιώξει να αλλάξει το πρόσωπο της χώρας μέχρι το 2000. Τροχοδρόμησε την Ελλάδα στις ράγες της νέας εποχής.

Η χάραξη της οικονομικής μας πολιτικής καθώς και η κατάρτιση του προϋπολογισμού ήταν μια επίπονη διαδικασία. Βασική μας επιδίωξη ήταν να ακολουθήσουμε μια αναγκαία αλλά και δίκαιη πολιτική. Γι'αυτό επιδιώξαμε κάτι εξαιρετικά δύσκολο, να επιτύχουμε μια ανταγωνιστική οικονομία όχι σε βάρος των εργαζομένων, αλλά με ταυτόχρονη προώθηση τόσο της ανάπτυξης, όσο και της κοινωνικής συνοχής και αλληλεγγύης. Ο προϋπολογισμός που ψηφίστηκε κινείται σ'αυτές τις κατευθύνσεις. Η υλοποίησή του χωρίς παρεκκλίσεις είναι βασικός στόχος για το 1997.

Η οικονομία με όλες της τις παραμέτρους και ιδιαίτερα την ανεργία είναι στο επίκεντρο των προτεραιοτήτων μας. Από αυτήν εξαρτάται αλυσιδωτά η αποτελεσματικότητα και οι προοπτικές των πολιτικών μας, σε όλους σχεδόν του άλλους τομείς. Η πολιτική μας αρετή δοκιμάζεται και θα δοκιμάζεται σε κάθε βήμα, που θα πρέπει να επιλέξουμε το ατομικό συμφέρον ή το συλλογικό συμφέρον, το συμφέρον της ομάδας ή το συμφέρον του συνόλου, το βραχυχρόνιο συμφέρον του σήμερα ή το διαρκές συμφέρον του αύριο. Κανείς δεν μπορεί να κρυφτεί ή να συγκαλύψει αυτά τα διλήμματα με ψευδοδιλήμματα.

Δεν ακολουθούμε μια πολιτική σύγκλισης για χάρη και μόνο της σύγκλισης. Αλλά ακολουθούμε μια πολιτική που καθιστά την Ελλάδα ανταγωνιστική στο νέο διεθνή καταμερισμό εργασίας, που διασφαλίζει την ανάπτυξη της οικονομίας, που δημιουργεί τις προϋποθέσεις για την άσκηση ουσιαστικής κοινωνικής πολιτικής. Γι'αυτό και η οικονομική πολιτική μας είναι τμήμα ενός

συνολικού σχεδίου για την ανάπτυξη της χώρας που αφορά όλους τους τομείς της δημόσιας ζωής από την αναμόρφωση της δημόσιας διοίκησης έως την διαφύλαξη της πολιτιστικής μας κληρονομιάς.

Τα βασικά σημεία της οικονομικής μας πολιτικής είναι:

Πρώτον. Η εφαρμογή μιας κοινωνικά δίκαιης και αποτελεσματικής φορολογικής πολιτικής, που οδηγεί στην αύξηση των εσόδων του δημοσίου και στην μείωση των ελλειμμάτων.

Δεύτερον. Η εξασφάλιση σταθερότητας στους κανόνες του οικονομικού παιχνιδιού ώστε να υπάρξει ένα κλίμα εμπιστοσύνης για νέες επενδύσεις και άρα ανάπτυξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Τρίτον. Η επαρκής αξιοποίηση των κοινοτικών πόρων για έργα υποδομής, σε συνδυασμό με τις νέες επενδύσεις που προαναφέραμε, οδηγεί σε αύξηση της απασχόλησης.

Τέταρτον. Ο εκσυγχρονισμός της δημόσιας διοίκησης, η αποτελεσματικότητα του κράτους, καθώς και η επιλογή της αποκέντρωσης, αποτελούν βασικό μοχλό, για την οικονομική ανάπτυξη. Γι'αυτό και έχουμε ήδη εξαγγείλει συγκεκριμένα μέτρα.

Οι παραπάνω επιλογές, αποτελούν το πλαίσιο δράσης της κυβέρνησης μας όσον αφορά τον τομέα της οικονομίας.

Το νέο αυτό πλαίσιο, είναι η θετική απάντηση των δυνάμεων της προόδου, του εκσυγχρονισμού, της κεντροαριστεράς και του δημοκρατικού σοσιαλισμού στους όρους και στις προϋποθέσεις της Ευρωπαϊκής Ενοποίησης. Είναι η υλοποίηση του οράματός τους για μια Ευρώπη με κοινωνικό πρόσωπο. Η υλοποίηση αυτών των στόχων, η ανταπόκριση σ'αυτές τις προκλήσεις είναι ο δρόμος για την ισχυρή Ελλάδα. Είναι το σύγχρονο περιεχόμενο του πατριωτισμού.

Κάθε μήνας που περνάει, μπαίνει και ένα ουσιαστικό λιθάρι στην νέα οικονομική πραγματικότητα της χώρας μας. Δημιουργούνται οι προϋποθέσεις

για μια δυναμική λειτουργία της οικονομίας. Δημιουργείται μια στέρεα βάση για την εισοδηματική προοπτική των εργαζόμενων. Δημιουργούνται νέες δυνατότητες ανάπτυξης και απασχόλησης. Προβλήματα υπάρχουν πολλά. Άλλωστε τα προβλήματα αυτά έρχονται στην επιφάνεια. Μας καλούν να τα αντιμετωπίσουμε και θα το πράξουμε.

Τα μεγάλα έργα και οι επιτόπιες παρεμβάσεις σ' όλη τη χώρα προχωρούν διακριτικά αλλά σταθερά. Το ίδιο και η μεγάλη πορεία για τη διοικητική αποκέντρωση και την αναμόρφωση της δημόσιας διοίκησης. Το κυβερνητικό σχέδιο για τον πολιτισμό. Η Ελλάδα αλλάζει, αναπνέει όλο και περισσότερο.

Στην υγεία και στην πρόνοια δρομολογούνται βελτιώσεις ή τομείς για να απαντήσουμε με μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα στα καθημερινά προβλήματα πρόληψης και περίθαλψης του πολίτη, ιδιαίτερα των πιο αδύναμων συμπολιτών μας. Το ίδιο ισχύει για το θεσμικό διάλογο που ξεκίνησε με τους αγρότες, τον κοινωνικό διάλογο που είναι ανοικτός από την κυβέρνηση για την από κοινού προσέγγιση των προβλημάτων σε άλλους κλάδους. Άλλού σημειώνονται δυσλειτουργίες όπως στην κρατική μηχανή και ανακύπτουν τραγωδίες στη ζωή του τόπου.

Η αίσθηση ότι ουδείς λογοδοτεί, ότι ευθύνες συγκαλύπτονται και κυρώσεις ουδέποτε επιβάλλονται, πρέπει να ανατραπεί. Η Κυβέρνηση είναι αποφασισμένη να αποδώσει και να καταλογίσει ευθύνες όπου υπάρχουν ή να παραπέμψει στη δικαιοσύνη του υπεύθυνους για να κριθούν.

Στις άμεσες προτεραιότητες είναι η τακτική εκτίμηση της πορείας του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και οι αναγκαίες προσαρμογές που θα κριθούν επιβεβλημένες. Παράλληλα αναπτύσσονται μια πολυδιάστατη ενεργειακή πολιτική και πολιτική μεταφορών, που ξεπερνούν τα σύνορά μας, διανοίγοντας νέες προοπτικές για την ανάπτυξη και τον ρόλο της Ελλάδας στα Βαλκάνια.

Ο εκσυγχρονισμός των θεσμών προχωράει με γρήγορους ρυθμούς διαμορφώνοντας νέους όρους για την λειτουργία της κοινωνίας, της οικονομίας, της δημόσιας ζωής στην περιφέρεια.

Αναφέρομαι ενδεικτικά για τις θεσμικές παρεμβάσεις σ' αυτό το τρίμηνο, στους τομείς της τελωνειακής νομοθεσίας, στην πολιτική για τον περιορισμό των φοροαπαλλαγών, στην πολιτική για τον περιορισμό και τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των κρατικών δαπανών, στα πρώτα μέτρα υλοποίησης των δεσμεύσεων μας για τους αγρότες, στα μέτρα για τους χαμηλοσυνταξιούχους, στη σύσταση κλάδου κύριας ασφάλισης αγροτών, στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, στην ίδρυση και λειτουργία βιομηχανικών και βιοτεχνικών δραστηριοτήτων, στη βιώσιμη οικιστική ανάπτυξη των πόλεων και οικισμών της χώρας. Αναφέρομαι ακόμη στο οικογενειακό δίκαιο, στην προστασία του πολίτη από την κατάχρηση προσωπικών δεδομένων, στην ποινική ευθύνη των Υπουργών.

Πρόκειται για παρεμβάσεις που έχουν ολοκληρωθεί νομοθετικά ή βρίσκονται ήδη στη διαδικασία της νομοθετικής ολοκλήρωσης. Ενώ παράλληλα προχωρεί η επεξεργασία του θεσμικού εκσυγχρονισμού, σύμφωνα με τις προεκλογικές μας δεσμεύσεις με στόχο να έχουμε μέσα στο '97 ολοκληρώσει τις αναγκαίες νομοθετικές παρεμβάσεις.

Υιοθετήσαμε ένα σημαντικό αλλά αναγκαίο εξοπλιστικό πρόγραμμα, που εξασφαλίζει την άμυνα της χώρας, δημιουργώντας την αναγκαία αποτρεπτική ασπίδα έναντι κάθε εξωτερικής επιβουλής. Με ψυχραιμία, σύνεση, αποφασιστικότητα και σαφή στρατηγική θα αντιμετωπίσουμε κάθε έξαρση της τουρκικής επιθετικότητας. Θα διαφυλάξουμε τα εθνικά συμφέροντα έναντι της τουρκικής επιβολής.

Το 1997 θα είναι αναμφίβολα ένα κρίσιμο έτος για την ευρωπαϊκή ένωση, αλλά και για τα εθνικά μας θέματα.

Τόσο τα θέματα της διακυβερνητικής διάσκεψης τα οποία θα συζητηθούν στην διάρκεια αυτού του χρόνου όσο και η έναρξη των κρίσιμων διαπραγματεύσεων για την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, είναι ζήτημα μείζονος σημασίας για τη χώρα μας, αλλά και για ολόκληρο τον ελληνισμό.

Αν η Ελλάδα θέλει να έχει λόγο και παρουσία σ'αυτές τις εξελίξεις, πρέπει να είναι έτοιμη. Πρέπει να συμμετέχει ενεργά στα τεκταινόμενα στο χώρο της Ευρώπης αλλά και στο χώρο των Βαλκανίων και της Νοτιοανατολικής Μεσογείου. Πρέπει να στηρίζεται σε μια ολοκληρωμένη εθνική στρατηγική. Πρέπει να συμμετέχει με θέσεις και απόψεις στις εξελίξεις που την αφορούν και συνδέονται ευθέως με αυτή και τα συμφέροντά της.

Η πολιτική που εμείς έχουμε χαράξει και με σταθερότητα ακολουθούμε κινείται στις παραπάνω κατευθύνσεις. Η πολιτική μας δεν είναι μια πολιτική που βαδίζει στα τυφλά. Δεν είναι μια πολιτική μεγαλόστομων διακηρύξεων. Δεν είναι μια πολιτική εθνικιστικών εξάρσεων. Δεν είναι μια πολιτική που είναι ουραγός στις εξελίξεις. Αλλά ούτε είναι μια πολιτική που επιδιώκει την ένταση και την κρίση.

Διότι τότε το μόνο που θα είχαμε πετύχει, θα ήταν να παγιδευτούμε στην στρατηγική της έντασης, την οποία επιδιώκουν οι αντίπαλοί μας. Γιατί γνωρίζουν πολύ καλά ότι η στρατηγική αυτή εξυπηρετεί με τρόπο εύστοχο και αποτελεσματικό τα σχέδια και τις επιδιώξεις τους.

Η προσπάθεια της Τουρκίας να δημιουργήσει μια ατμόσφαιρα κρίσης στις σχέσεις της με την Ελλάδα, δεν κάνει τίποτε άλλο από το να επιβεβαιώνει την στρατηγική της έντασης στην οποία έχει η ίδια επιλέξει. Και αυτό γιατί μέσα

απ' αυτή την στρατηγική θέλει να προωθήσει τις απαράδεκτες αξιώσεις που προβάλλει εις βάρος της χώρας μας και του ελληνισμού.

Οπως είπα πριν λίγες ημέρες, η Ελλάδα θα έπαιζε το παιχνίδι των Τούρκων να παρασύρονταν σε μια ατμόσφαιρα κρίσης και έντασης. Γι' αυτό πρέπει να γίνει απολύτως σαφές ότι η μεγάλη μας δύναμη είναι η ψυχραιμία μας και σύνεση, είναι η εμμονή μας στο διεθνές δίκαιο και διεθνείς συμφωνίες. Είναι η απαρέκκλητη εφαρμογή της πολιτικής που έχουμε αποφασίσει. Είναι η ενίσχυση της αποτρεπτικής μας δύναμης.

Η θέση μας πρέπει να είναι σαφής και κρυστάλλινη:

Εμείς επιδιώκουμε την σταθερότητα, την ασφάλεια και την ειρήνη.

Εμείς επιδιώκουμε την εξεύρεση μια βιώσιμης και δίκαιης λύσης του Κυπριακού.

Εμείς επιδιώκουμε την τήρηση των κανόνων του διεθνούς δικαίου και των διεθνών συμφωνιών.

Εμείς επιδιώκουμε την δημιουργία μιας ισχυρής και σύγχρονης Ελλάδας, που θα έχει φωνή και κύρος στις διεθνείς εξελίξεις.

Από τις θέσεις μας αυτές δεν πρόκειται να αποκλίνουμε ούτε πρόκειται να παρασυρθούμε στον ξέφρενο παροξυσμό που έχει οδηγηθεί η Τουρκία.

Στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Δουβλίνου, εκτός από τους τομείς της οικονομίας, απασχόλησης και εσωτερικής ασφάλειας των πολιτών, κάναμε ένα σημαντικό βήμα προώθησης των εθνικών μας συμφερόντων. Φέραμε τις θέσεις μας για την εξωτερική μας πολιτική. Πολιτική ασφάλειας και τις σχέσεις της Ένωσης με την Τουρκία σε ένα καινούργιο βήμα θετικής εξέλιξης.

Συνεχίζουμε μια πολύπλευρη εξωτερική πολιτική αξιοποιώντας συγκυρίες, συγκριτικά πλεονεκτήματα, νέες ευκαιρίες, υιοθετώντας μια ευρύτερη και μακροπρόθεσμη πολιτική ειρήνης, ανάπτυξης και ευημερίας στα Βαλκάνια και τη Μεσόγειο.

Με τη διαρκή μας παρουσία στους διεθνείς οργανισμούς αντιμετωπίζουμε προκλήσεις, συνδιαμορφώνουμε νέες καταστάσεις προαγωγής των συμφερόντων μας, απομακρύνουμε απειλές, κρατάμε την διεθνή κοινότητα ευαίσθητη απέναντι σε θέματα διεθνούς δικαίου. Μεγιστοποιούμε τις δυνατότητές μας, καθώς και την αποτελεσματικότητα της διπλωματικής και αμυντικής μας πολιτικής.

Η εξωτερική μας πολιτική έρχεται κάθε τόσο στο προσκήνιο της επικαιρότητας. Στην πραγματικότητα όμως δεν παύει ούτε στιγμή να είναι στο επίκεντρο των προτεραιοτήτων μας. Αυτή η εξωτερική πολιτική που σχεδιάστηκε, δηλώθηκε και εγκρίθηκε από τον ελληνικό λαό και τη Βουλή, είναι μια πολιτική που στόχο έχει: Μια Ελλάδα ισχυρή με φωνή και κύρος στο διεθνή της περίγυρο. Μια Ελλάδα που επηρεάζει τις εξελίξεις εξυπηρετώντας τα εθνικά της συμφέροντα. Μια Ελλάδα που συντάσσει όλο και περισσότερες άλλες δυνάμεις στην επιδίωξη των στόχων της. Μια Ελλάδα του δικαίου και της συμμετοχής στις ευρωπαϊκές εξελίξεις και τα Βαλκάνια. Μια Ελλάδα που με κάθε μέσο, με κάθε τακτική εξυπηρετεί τη μείζονα στρατηγική της εθνικής ανεξαρτησίας και της διαφύλαξης των κυριαρχικών μας δικαιωμάτων.

Οι μεγάλες ανακατατάξεις που συντελούνται και θα ολοκληρωθούν στην τρέχουσα τετραετία στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στο ΝΑΤΟ, στα Βαλκάνια και τη Μεσόγειο είναι οι νέες μεγάλες ευκαιρίες που καλούμαστε να αρπάξουμε, να αξιοποιήσουμε, να ωφεληθούμε. Δεν πρέπει να τις χάσουμε, δεν πρέπει να δειλιάσουμε μπροστά στο καινούργιο. Θα κριθούμε από την κοινωνία, από τις γενιές που έρχονται, από την ιστορία.

Αυτή τη γραμμή πιστεύουμε, σ' αυτή δεσμευθήκαμε και αυτή θα ακολουθήσουμε, αποφασιστικά, με συνέπεια και τόλμη.

**Κυρίες και Κύριοι,
Αγαπητοί Συνάδελφοι.**

Το πρόγραμμά μας είναι βαθύτερα προοδευτικό, εναρμονίζεται με την σοσιαλιστική φυσιογνωμία μας. Είμαστε εκσυγχρονιστές γιατί είμαστε σοσιαλιστές. Είμαστε αριστεροί γιατί είμαστε αποφασισμένοι να συγκρουστούμε με τις πολύμορφες δυνάμεις συντήρησης που μας καθλώνουν στο παρελθόν που καθυστερούν την νέα πορεία της χώρας, που υπονομεύουν την πορεία προς το μέλλον.

Η πολιτική μας πείθει γιατί είναι συγκροτημένη, γιατί διαθέτει συνολικές απαντήσεις για το μέλλον της Ελλάδας, γιατί είναι προοδευτική, γιατί συσπειρώνει τις ζωντανές δυνάμεις της δημιουργίας της δουλειάς, των ηθικών επιλογών, των υψηλών φιλοδοξιών, των μεγάλων οριζόντων.

Το 1997 πρέπει να είναι η χρονιά της συνολικής και αποτελεσματικής προώθησης των επιλογών μας. Πρέπει να είναι η χρονιά ενός πρωτόγνωρου κοινωνικού διαλόγου που δεν θα εξασφαλίζει απλά συναινέσεις αλλά και μια μεγάλη κοινωνική και πολιτική προοδευτική συστράτευση για την προώθηση του εκσυγχρονιστικού εγχειρήματός μας. Πρέπει να είναι η χρονιά πρωτοβουλιών για την αναζήτηση κοινών οριζόντων για τις δυνάμεις της προόδου, του εκσυγχρονισμού, της κεντροαριστεράς και του δημοκρατικού σοσιαλισμού. Πρέπει να είναι η χρονιά για την αναγέννηση του ΠΑΣΟΚ. Από αυτή την προσπάθεια κανείς δεν πρέπει να είναι απών.

Η Κοινοβουλευτική Ομάδα πρέπει να αποτελέσει μια μεγάλη «δύναμη πυρός» επαφής με τον λαό, εκλαϊκευσης και πολιτικής μας, υλοποίησης των επιλογών

μας. Το 1997 θα είναι μια κρίσιμη χρονιά και όλοι πρέπει να είμαστε αντάξιοι των προσδοκιών του Ελληνικού λαού.

Η Κοινοβουλευτική Ομάδα συνεδριάζει επίσης, σε μια στιγμή κλιμάκωσης της τουρκικής προκλητικότητας. Με την προώθηση της πολιτικής μας εμείς εξασφαλίζουμε μια ισχυρή Ελλάδα. Με την ανάπτυξη μιας ισχυρής αποτρεπτικής δύναμης προστατεύουμε τα εθνικά μας δικαιώματα. Με την εξωτερική πολιτική μας διευρύνουμε τα διεθνή ερείσματα μας και αναβαθμίζουμε τον διεθνή ρόλο της χώρας. Χρειάζεται αποφασιστικότητα και ψυχραιμία. Χρειάζεται σύνεση και σαφής στρατηγική. Και αυτά τα διαθέτουμε. Σ' αυτά τα πλαίσια θα αντιμετωπίσουμε κάθε πρόκληση.

Εχουμε όλες τις προϋποθέσεις να διατρέξουμε το '97 με το ΠΑΣΟΚ, πρωτοπόρο στις εξελίξεις, δημιουργό της ισχυρής Ελλάδας, της ισχυρής κοινωνίας. Κάποιοι κλονίζονται για την πορεία μας υπό την πίεση της μιας ή της άλλης αντιπολιτευτικής φωνής. Όμως πρέπει να γίνει σαφές ότι μια πορεία συνεπής και αποφασιστική μέσα στο '97 θα έχει αναπόφευκτα συγκρούσεις.

Η Ελλάδα του 2000, η ισχυρή Ελλάδα, η ισχυρή κοινωνία είναι άρρηκτα δεμένη με ιδέες, αντιλήψεις και συμπεριφορές που αντιπαλεύουν ότι μας κρατά δέσμιους στην ημιμάθεια, στις εύκολες λύσεις, στις τακτικές της ήσσονος προσπάθειας, στις πολιτικές του φόβου, της μιζέριας και της εσωστρέφειας. Η κοινωνία μας θέλει διαφορετικούς. Γι' αυτό αν θέλουμε να βάλουμε την Ελλάδα στην νέα πορεία για την οποία δεσμευτήκαμε, θα χρειασθεί να γίνουν ρήξεις, θα χρειασθεί να γίνουν συγκρούσεις. Ρήξεις και συγκρούσεις με κατεστημένες αντιλήψεις, με παρωχημένες ιδεολογίες, με ξεπερασμένες πολιτικές, με μικροπολιτικές σκοπιμότητες. Πρέπει να τις τολμήσουμε, Δεν ήρθαμε ως διαχειριστές της πολιτικής, ούτε ως νομείς της εξουσίας. Αναμετρίομαστε με την ιστορία των προοδευτικών δυνάμεων της αριστεράς. Αναμετρίομαστε με την ιστορία του ΠΑΣΟΚ. Και η νίκη αυτή

εξαρτάται από την συμβολή όλων μας στη διαρκή επαναβεβαίωση της πολιτικής πρότασης και την ευρύτερη δυνατή εμπέδωσή της στην κοινωνία.

Ο αγώνας δεν κερδήθηκε με την εκλογική νίκη. Θα κερδιθεί όταν αποδείξουμε ότι επιτύχαμε να υλοποιήσουμε τις πολιτικές μας δεσμεύσεις στο τέλος της τετραετίας. Θα κερδιθεί όταν αποδειχθεί ότι το ΠΑΣΟΚ κατάφερε να ηγηθεί της ιστορίας, κατάφερε να ηγηθεί με τις ιδέες του και την πολιτική του στη διαμόρφωση της νέας ελληνικής πραγματικότητας. Αυτή την πεποίθηση πρέπει να την κάνουμε κινητήρια δύναμη για την μετατροπή της ελπίδας σε πραγματικότητα. Είναι ευθύνη όλων μας που πήραμε την ψήφο και την εμπιστοσύνη του ελληνικού λαού.

Στο λυκαυγές της νέας εποχής, βρισκόμαστε αντιμέτωποι με νέες προκλήσεις, νέους στόχους, νέες προτεραιότητες που για πολλές δεκαετίες θα καθορίσουν το μέλλον της χώρας, το μέλλον των πολιτών, το μέλλον των παιδιών μας.

Όλοι σήμερα καλούμαστε να ανταποκριθούμε με τον καλύτερο δυνατό τρόπο στις απαιτήσεις και στις ανάγκες της νέας εποχής. Ο εκσυγχρονισμός και ανάπτυξη της χώρας, δεν μπορεί να είναι υπόθεσης απλά και μόνον της κυβέρνησης. Ο εκσυγχρονισμός της Ελλάδας είναι υπόθεσης όλων μας.

Οι ζωντανές δυνάμεις της παραγωγής, της εργασίας, του επιχειρηματικού κόσμου, της διανοήσης και της νεολαίας μπορούν και πρέπει να είναι οι φυσικοί μας σύμμαχοι στο εκσυγχρονιστικό εγχείρημα

Γι' αυτό και το 1997 μπορεί να είναι χρονιά σταθμός για ένα πρωτόγνωρο για τα ελληνικά δεδομένα κοινωνικό διάλογο. Μπορεί να αποτελέσει έτος - σταθμό - για μια Κοινωνική Συμφωνία που θα εξασφαλίσει την δυναμική παρουσία της χώρας μας στις διεθνείς εξελίξεις αλλά και θα στηρίζεται στην συναίνεση, στην υποστήριξη και στην ενεργό συμμετοχή της μεγάλης πλειοψηφίας του ελληνικού λαού.

Είμαστε αποφασισμένοι να αποδείξουμε ότι δεν είμαστε όλοι ίδιοι διαχειριστές της ίδιας προδιαγεγραμμένης μάλιστα πολιτικής με άλλο όνομα, ότι αντιπροσωπεύουμε μια πράγματι άλλη πολιτική, όχι με μια συνθηματολογούσα επαγγελία, δίχως επαφή με την πραγματικότητα, μα μ'ένα εφικτό όραμα. Το όραμα μιας κοινωνίας αλληλέγγυων πολιτών, με ισχυρούς συνεκτικούς ιστούς δικαιοσύνης, με ευρείς ορίζοντες ελευθερίας και αυτονομίας. Το όραμα μιας σύγχρονης, ανταγωνιστικής οικονομίας και μια ηγεμονικής θέσης, οικονομικά και πολιτιστικά, στον Βαλκανικό περίγυρο.

Η πολιτική μας δεν είναι «φιλολαϊκή», αλλά λαϊκή. Είμαστε εκπρόσωποι των πιο δυναμικών, των πιο πρωτοπόρων τμημάτων της ελληνικής κοινωνίας. Είμαστε προασπιστές των συμφερόντων του λαού και των μακροπρόθεσμων συμφερόντων της χώρας. Μόνο με την ολόπλευρη ανάπτυξη της χώρας θα οδηγηθούμε σε πραγματική ευημερία, σε άνοδο των πραγματικών εισοδημάτων, σε μια ουσιαστική βελτίωση όλου του ιστού κοινωνικής προστασίας. Λέμε και θα λέμε όχι στη δήθεν φιλολαϊκή ρητορική, επειδή ακριβώς αγωνιζόμαστε για τα πραγματικά συμφέροντα των εργαζομένων και της χώρας. Επειδή κυβερνάμε όχι απλά για να κολακεύσουμε το λαό, αλλά για να λύσουμε τα προβλήματά του και να δώσουμε ορίζοντα και προοπτική στη χώρα μας.

Για μας μια πολιτική μ'αυτά τα χαρακτηριστικά είναι μια προοδευτική, γνήσια λαϊκή και εκσυγχρονιστική πολιτική. Γιατί προοδευτική πολιτική δεν είναι να δίνεις μάχες οπισθοφυλακής για να υπερασπίσεις «κεκτημένα» μιας εποχής που ανεπιστρεπτί παρήλθε. Προοδευτική πολιτική είναι να μάχεσαι για να διευκολύνεις την προσαρμογή της εθνικής οικονομίας στην παγκόσμια οικονομία. Προοδευτική πολιτική είναι να επιδιώκεις ταυτόχρονα να υποτάσσεις τις δυνάμεις της αγοράς σε νέες μορφές κοινωνικού ελέγχου, ώστε να εξασφαλίσεις ισότητα, κοινωνική ευαισθησία, κοινωνική συνοχή κάτω από τις νέες συνθήκες λειτουργίας της κοινωνίας. Προοδευτική πολιτική είναι να ανασυγκροτήσεις ένα κοινωνικό κράτος δίκαιο, αποτελεσματικό που

υπερασπίζεται τους πραγματικά ασθενέστερους. Προοδευτική πολιτική είναι μαζί με την πρόταξη του συλλογικού, να διευρύνεις τις ικανότητες, τις δυνατότητες, τις ελευθερίες του κάθε πολίτη.

Αν πράγματι θέλουμε να είμαστε οι πρωταγωνιστές της νέας εποχής οφείλουμε να δώσουμε όραμα προοπτικής που θα δίνει απαντήσεις, που θα ανταποκρίνεται στις προκλήσεις και τα κοινωνικά αιτήματα του σήμερα και του αύριο.

Εμείς έχουμε βαθιά συναίσθηση των ευθυνών που επωμιζόμαστε. Η κυβέρνησή μας, η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ γνωρίζει πολύ καλά ότι μπροστά της έχει ένα νέο στοίχημα.

Το νέο μας στοίχημα είναι να κάνουμε την Ελλάδα, χώρα του 21^{ου} αιώνα. Αυτή είναι η καινούργια μας συνάντηση με την ιστορία. Αυτό είναι το νέο μας σύνορο. Αυτός είναι ο καινούργιος ορίζοντας που καλούμαστε να κατακτήσουμε. Είμαι πεπεισμένος ότι έχουμε τη δύναμη και τη θέληση ώστε να προχωρήσουμε στις αναγκαίες επιλογές. Είμαι πεπεισμένος ότι το ΠΑΣΟΚ για άλλη μια φορά θα ανταποκριθεί στις ανάγκες του τόπου, στις ανάγκες του λαού, στις ανάγκες των πολιτών.